

розвитку країни та її конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Продовження реформ, зокрема в енергетиці, пенсійній та медичній галузях, дозволять підвищити рівень життя населення, покращити бізнес-клімат та забезпечити стабільний економічний розвиток.

Крім того, у контексті глобалізації світової економіки та посилення конкуренції, важливо розвивати економічні відносини з іншими країнами та забезпечувати відповідний рівень інтеграції України до світової економіки.

Отже, забезпечення фінансово-економічної безпеки є одним з найважливіших завдань, яке стоїть перед урядом та суспільством в цілому.

УДК 336+349

DOI: 10.31733/17-03-2023-516-517

Ростислав САДОВИЙ

курсант ННІ права та підготовки фахівців
підрозділів Національної поліції

Науковий керівник:

к.ю.н. **Аліна ДІЛІГУЛ**

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ПРО ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

В умовах економічного спаду в державі є важливим дослідження правової природи фінансової відповідальності, а саме правого регулювання відносин у сфері оподаткування та відповідальності за податкові правопорушення. Зміцнення законності у податкових відносинах є надзвичайно важливим сьогодні, адже це допоможе не лише зменшити показники податкових правопорушень, а й покращити рівень економіки в країні в цілому.

Юридична відповідальність за вчинення правопорушень безперечно є одним із механізмів регулювання суспільних відносин та є його головним запобіжним і в деяких випадках превентивним заходом. Дослідження цього питання є надзвичайно важливим не лише в теоретичному аспекті, але має вагомим практичне значення, а саме від правової природи цього інституту залежить, які санкції та в якому порядку будуть застосовані до порушника податкового законодавства [1, с.43]. Виокремлення фінансової відповідальності за податкові правопорушення, як самостійного виду, і до сьогодні є дискусійним. Багато науковців в галузі фінансового права висловлюють на рахунок цього питання різні погляди, тому ми не можемо констатувати одну думку щодо «статусу» фінансової відповідальності за податкові правопорушення в системі юридичної відповідальності. Дослідивши наукові праці таких науковців, як: Л. Воронова, А. Іванського, Н. Якимчука, М. Кучерявенка, В. Назарова, О. Федорчука, Ф. Ярошенко та інших, можна виділити дві основні теорії щодо даного питання.

По-перше, одні є прихильниками того, що фінансова відповідальність є складником адміністративної відповідальності. На нашу думку, вищезазначене припущення є недоречним, адже є суттєві відмінності які відрізняють ці види відповідальності між собою. Можна виділити такі, зокрема: наявний різний суб'єктний склад при адміністративній – тільки фізичні особи, а при фінансовій – як юридичні так і фізичні особи. Відрізняються вони також за видами відповідальності: адміністративна відповідальність у сфері оподаткування виявляється у сплаті штрафу або попередження, що може застосовуватися до суб'єктів підприємницької діяльності. Фінансова відповідальність за порушення податкового законодавства може відбуватися у таких формах : стягнення всієї суми прихованого або зниженого платежу в бюджет у формі податку; штрафу; пені, що стягується з платника за затримку сплати податку.

По-друге, інші обстоюють позицію того, що фінансова відповідальність є самостійним видом юридичної відповідальності. Прихильники цієї теорії аргументують це тим, що фінансові відносини мають майновий характер, тому правопорушення в даній сфері завжди завдають певної майнової шкоди державі. Також важливим аргументом даної

позиції є те, що фактичною підставою фінансово-правової відповідальності слід вважати фінансове правопорушення, тобто протиправне, винне діяння, що посягає на встановлений порядок у сфері фінансів, яке не передбачає кримінальної або адміністративної відповідальності. Об'єктом такого правопорушення є суспільні відносини, що забезпечують господарські інтереси держави у сфері утворення, перерозподілу та використання публічних фінансів. Ці відносини регулюються та охороняються нормами фінансового права [2, с.90].

У нормах фінансового законодавства, що встановлюють правила поведінки суб'єктів правовідносин, захищають фінансові інтереси держави, встановлено фінансову відповідальність за порушення цих норм. Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001 адміністративна відповідальність не охоплює спеціальні види юридичної відповідальності, які передбачені різними галузями права податкову, банківську та інші. Ми погоджуємося саме із цією правовою позицією, адже вважаємо її більш обґрунтованою та ефективною саме зі сторони практичного застосування фінансової відповідальності. На підтвердження своєї позиції, я вважаю доцільним згадати те, що сам законодавець у статті 111 Податкового кодексу України виокремив як самостійний вид юридичної відповідальності саме фінансову, що настає за порушення законів з питань оподаткування, контроль за дотриманням якого покладено на відповідні контролюючі органи.

Тому, що законодавець таким чином розмежував фінансову відповідальність від адміністративної та кримінальної і надає їй відповідного самостійного статусу у сфері податкового законодавства.

Отже, можна зробити такий висновок, щоб запобігти колізіям у вирішенні питань фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства, слід удосконалити чинне законодавство, систематизувати нормативно-правові акти, щоб уникнути різного тлумачення при застосуванні відповідальності та зменшити кількість правопорушень та запобігти вчиненню нових.

1. Ярошенко Ф. О. Історія оподаткування : навчальний посібник: Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. 242 с.

2. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. Київ: Прецедент; Моя книга. 2009. 448 с.

3. Онишко, С., & Чубенко, В. (2022). Становлення та рівень розвитку інституційної інфраструктури фінансової безпеки України. *Молодий вчений*, (9 (109)), 144-149.